

סוכן
להודות
כתבי רבינו
אליעזר פאפו
זיע"א, מח"ס
"פלא יועץ"
הער

אורות פלא

אורות פלא

מתורתו של רבינו אליעזר פאפו זי"ע, מח"ס "פלא יועץ"
לקט דרושים ומאמרי מוסר, שנלקטו מתוך ספריו

פרשת פקודי - החודש תשפ"ה

ואפשר זה רמז הכתוב "אלה פקודי" - לשון צווי על ענין "המשפך" הוא בית הכנסת, מקום השקאת השכינה, וגם "משפך העדות" - הוא בית המדרש שהוא מקום התורה, בהיותו שם צריך שיהשב "אשר פקד", נוטריקון - פה קוד, כמו שדרשו על פסוק (בראשית נ כה) "פקד יפקד" - פי קוד, שהוא משה שגשרף פיו בגתלת, הוא יפקד. אף אנו נאמר, שיהשב שישרף פיו אם מדבר בהם דברים בטלים, וזה יבוא לפי שהוא אומר על פי המדבר, שפתינו אתנו, מה שנרצה ומה שנחפץ נדבר. "משה" - לשון המשכה, כמו "מן המים משיתיהו" (שמות ב י), משך עצמה מחטא זה ולא תעשה אלא "עבודת הלוים", משוררים בקול רנה ותודה, ועל ידי זה "ביד" - נוטריקון ד'ד ב'ן י'שי, שיבוא משיח ויגאלנו ותרם ותנשא מלכותו. וזה אמרו "איתמר" אותיות יתאמר מלשון "את ה' האמרת היום" (דברים כו יז), וגם "בן" גימטריא אליהו, וגם "אהרן הכהן", כהנים בעבודתם, בן יהי רצון אמן.

בבאם אל אהל מועד ובקרבתם אל המזבח ירחצו כאשר צוה ה' את משה. (מ לב)
נראה לפרש על פי מה שאמר הכתוב (תהלים נ טז) "ולרשע אמר אלקים מה לך לספר חקי". נמצא דקדם למוד התורה צריך להרהר תשובה, וגם מתנאי הקרבן הוא להתודות עליו, דאם לא בן "זבח רשעים תועבה" (משלי כא כז), והתשובה צריכה להיות על מנת שלא ישוב לכסלה עוד.

ואפשר זה רמז הכתוב "בבאם אל אהל מועד" - הוא בית המדרש, "ובקרבתם אל המזבח" להביא קרבן, צריך תחלה "ירחצו", רחצו הזכו מן העברות על דעת ועל מנת שמכאן ואילך יעשו הכל "כאשר צוה ה' את משה" ולא יחטאו. אי נמי אפשר לרמז הדין חיוב נטילת ידים קדם תפלה וקדם אכילה, וזה אמרו "בבאם אל אהל מועד" - הוא בית הכנסת, "ובקרבתם אל המזבח" - זה השלחן במקום מזבח (ברכות נה.), "ירחצו" - נטילת ידים, "כאשר צוה ה' את משה". ומכאן רמז לנטילת ידים מן התורה.

אלה פקודי המשפך משפך העדות אשר פקד על פי משה עבודת הלוים ביד איתמר בן אהרן הכהן. (לח כא)
הנה בזה הקדוש (ח"ב קלא): החמיר מאד באסור הדבור בבית הכנסת, ואמרו דמאי דמתעבבי ישראל בגלותא, משום דעבדי קלנא בשכינתא [- מה שמתעבבים ישראל בגלות ואינם נגאלים מפני שעושים בזיון בשכינה על ידי הדבור בבית הכנסת]. והוא דבר שהשכל מחיבו, והדברים קל וחמה שהרי בעמדו לפני שרי ואילי הארץ לבקש מלפניהם על דבר שהוא לצרכו והנאתו, אם מניח כבודו ומדבר עם חברו, הוא מקל בכבודו וקרה בו אפו.

ועל פי זה פרשתי רמז הכתוב (תהלים מב ג-ה) "צמאה נפשי לאלקים לאל חי מתי אבוא ואראה פני אלקים. היתה לי דמעת לחם יומם ולילה באמר אלי כל היום איה אלקיך. אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי כי אעבר בסך אדם עד בית אלקים בקול רנה ותודה המזון חוגג". והוא, כי "צמאה נקספה וגם כלתה נפשי" להיותנו דבקים "לאלקים לאל חי", וזה אי אפשר כי אם בהיותנו על ארצנו ועל נחלת אבותינו, ובכן כלו עיני מיחל "מתי אבוא ואראה פני אלקים", מתי יבוא משיח ויגאלנו. אבל "היתה לי דמעת לחם

יומם ולילה", פי אנכי הרוואה סבת העיני "באמר אלי כל היום" למה לא תחשב "איה אלקיך", שהוא מצוי בבית הכנסת, ושם נדברו דברים בטלים ודברי שחוק וקלות ראש ועבדי קלנא בשכינתא, אשר על דא מתעבבי בגלותא [- עושים בזיון בשכינה ועל פן הגלות נמשכת] (זהר ויקרא עה:). וזה הדבר מכאיב הלכות, "אלה אזכרה" אצל אילי הארץ הוא השליט נקרא אלה לשון קשה (פסיקתא זוטרתא ויקרא עו א), "ואשפכה עלי נפשי" מרב יגוני שעומדים לפניהם בכבוד גדול ולא תהיה בהנת כפונדקית, והדברים קל וחמה, "כי אעבר בסך", ההפרש שיש בין מלכותא דרקייעא למלכותא דארעא, צריך פש"אדם עד בית אלקים" לא ישמע קולי רק "בקול רנה ותודה" אל הרנה ואל התפלה "המזון חוגג", עבדו את ה' בשמחה.

מה שמתעבבים ישראל בגלות ואינם נגאלים מפני שעושים בזיון בשכינה על ידי הדבור בדברים בטלים בבית הכנסת

ה

חי יתן אל לבו לעמוד בבית הפנסת באימה ביראה ברתת ובזיעה, ושללא לשוח שם שיחת חלין חס ושלום מאימת השכינה השורה שם. וידוע שהחמירו מאד בזהר הקדוש (תרומה דף קלא:) על המדבר בבית הפנסת, ואמרו דנהיג קלנא בשכינתא ולית לה חולקא באלקא דישראל - שנוהג בזיון בשכינה ואין לו חלק באלקי ישראל] ועיון שם.

הסמר שערת אנוש מראות חמר שבו, ולכבות יכאבו על שנעשה בהתר לרבים מעמי הארץ ואין נגרע ששומעים לפעמים חמר שבו מהדורשים בעם ואף על פי כן אין מניחים מנהגם הרע ועולם ממנהגו נוהג. אזי להם לבריות מיום הדין ומיום התוכחה. וביותר פשתה המספחת הזאת בימי שמחות ונגיל וימים טובים ולילי שמחת בית השואבה ויום שמחת תורה וימי הפורים וכדומה, מחמת ערבות השמחה מרבים בשחוק וקלות ראש, וכל מי שיש בידו למחות, ימחה על דבר כבוד שמו, ואם אין בידו למחות, יזהר בנפשו להיות פאלם לא יפתח פיו.

ויש שרוצה לזהר שלא לדבר בבית הפנסת, אבל בשמדרים אליו אחרים נראה לו כבושה וכיוהרא שלא להשיבו ולומר שאינו מדבר בבית הפנסת, ומתוך כך גם הוא מדבר בכאב לב עד שלכסוף נעשה לו בהתר. והאיש הירא את ה' יאחזהו רעד מחמר שבו, ולא יבוש מפני כל, ויאמר פפה מלא, איני מדבר בבית הפנסת, שהרי זה דומה למי שרוצים לאבד ממנו הון עתק או להרגו, שלא יחוש לבושה ולא לשום דבר ויחיש מקלט לו. על אחת כמה וכמה שצריך לחוס על נפשו ועל כבוד קונו.

זה כלל גדול, שלא לעבר שום עברה ושללא להמנע מקיום שום מצוה מפני הבושה, ועל זה אמרו (אבות ה, כ) הוי עז פנמור לעשות רצון אביד שבשמים. והנזהר בזה מלבד שנצול מענש חמור נותנים לו גם כן שכר בעושה מצוה, שמקנים מצות ומקדשי תיראו (ויקרא יט, כ), שבית הפנסת הוא מקדש מעט וצריך לירא ממנו.

א

ס סים תפלתו בלחש ועדין אין שליח צבור מתחיל החזרה, לא ישיח, וחטא חמור הוא בדבר בין לחש לחזרה, והן בעון הרבה פשלו.

וכן לא ישיח שיחת חלין בשעה ששליח צבור חוזר התפלה, ואם שח הוא חוטא ונדול עונו מנשוא וגוערים בו. ואפלו ללמד אסור בשעת החזרה, ועל כגון זה אמרו (ברכות יז.) אשרי מי שעמלו בתורה ועושה נחת רוח ליוצרו, שבודאי הלומד בתוך החזרה אינו עושה נחת רוח ליוצרו, כי צריך הוא להיות אגזיו קשובות אל תורת העמידה, ועל כן אפלו להרהר בדברי תורה אסור, וזמן תורה לחוד וזמן תפלה לחוד.

וכן לא טוב לומר עם השליח צבור הקדיש או קדשה, ולא לומר אפלו אמצע ברבות שמונה עשרה בקול רם עם השליח צבור. רק אם ירצה לומר עמו אמצע הברכות כמו שנוהגים בימים נוראים כדי להרבות בתחנונים, צריך לזהר שלא יאמר סיום הברכה עם השליח צבור ושיאמר אחריו בנחת ולא בקולי קולות, דהוי קלות ראש.

והן בעון פשתה המספחת להרבות דברים ושיחת חלין בשעה שהשליח צבור חוזר העמידה, ומלבד אסור הדבור בבית הפנסת שהוא חמור מאד עד שאמרו בזהר הקדוש (ח"ב קלא:) דנהג קלנא בשכינה ולית ליה חולקא באלקא דישראל [תרגום - שנוהג בזיון בשכינה, ואין לו חלק באלקי ישראל], יש אסור מוסיף למדבר בשעת החזרה, שקתב מן בשלחן ערוך (או"ח ככד ז) שהוא חוטא ונדול עונו מנשוא וגוערים בו.

ועתה בעונותינו הרבים אין מי שיגעה ואין מי שיוכיח, ואין מי שיקבל תוכחה, ויד השמים והסננים במעל תחלה. וכל שצריכים לדבר על צרכי הקהל ועל ענין העולים לספר תורה וכדומה מניחים לדבר בעת חזרת העמידה, באלו אין להם שעה אחרת לדבר, וההרגל הרע נעשה בהיתה ואין איש נחם על רעתו אף לאחר ששומעים מן הדורשים גדל האסור וחמר שבו, ה' ברחמיו ישע בלבנו אהבתו ויראתו.

הופיע ויצא לאור הספר

דן ידין

על התורה והמועדים
להשיג בהנויות הספרים המובחרות

סדר היום

הכולל הלכות והנהגות ישרות ערוכות על הסדר על עניני התפילה וכוונותיה סדר אכילה, סדר משא ומתן וסדר הנהגת יום השבת מלוקטים ומנוקדים מספרי רבינו אליעזר פאפו זיע"א "חסד לאלפים" ו"בית תפילה"

